

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ANOTATE

No. 10

LEGEA AMNISTIEI

Votată de Senat la 19 Decembrie 1927 și de Adunarea Deputaților
la 20 Decembrie 1927 și promulgată în MONITORUL OFICIAL
No. 5 din 6 Ianuarie 1928

COMENTATĂ DE
BCU Cluj / Central University Library Cluj

DR. E. C. DECUSARĂ

Directorul Statisticii Ministerului Justiției

BUCUREȘTI

—
Editura „CURIERUL JUDICIAR”, S. A.

1 9 2 8

LEI 30

LEGEA AMNISTIEI

**Votată de Senat la 19 Decembrie 1927 și de Adunarea Deputaților
la 20 Decembrie 1927 și promulgată în MONITORUL OFICIAL
No. 5 din 6 Ianuarie 1928**

COMENTATĂ DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DR. E. C. DECUSARĂ

Directorul Statisticiei Ministerului Justiției

BIBL. UNIV. CLUJ

1365 x 29. III. 1928

EXEMPLAR LEGAL

BUCUREȘTI

—
Editura „CURIERUL JUDICIAR”, S. A.

1928

LEI 30

LEGEA AMNISTIEI

Din 6 Ianuarie 1928

Cu Expunerea de motive și Rapoartele dela Cameră

COMENTATĂ DE

DR. E. C. DECUSARĂ

Directorul Statisticiei Ministerului Justiției

LEGEA AMNISTIEI

Promulgată în Monitorul Oficial No. 5 din
6 Ianuarie 1928 *)

ART. I. — Sunt amnistiate, în puterea legii de față, următoarele fapte comise de toți cei sub arme, sau cari au îndeplinit un serviciu în armată în timpul războiului mondial, fapte comise în perioada de timp dela 14 August 1916 până la 1 Ianuarie stil vechiu 1917 :

a) Dezertarea la inamic, fapt pedepsit de art. 232 din codul justiției militare, însă numai pentru cei rămași în teritoriile evacuate de armata română și vremelnic ocupate de inamic, excluzându-se acei cari, făcând parte din această categorie, au trecut și s'au stabilit în Statele foste inamice până la încheierea păcii generale ;

b) Nesupunerea la mobilizarea din 14 August 1916, infracțiune amnistiată prin înaltul decret cu No. 1547 din 920, ratificat prin legea decretată sub No. 3375 din 921, dar neaplicabilă aceloră

*) Această lege s'a votat de Senat la 19 Decembrie 1928 și de Adunarea Deputaților la 20 Decembrie 1928.

cari nu aveau situația militară în regulă prin rămânerea în teritoriul fost vremelnic ocupat de inamic, conform art. 5 din înaltul decret No. 1547 din 920, fapte calificate de art. 224 din codul justiției militare.

ART. II. — Mai sunt amnistiate, în puterea legii de față, și următoarele infracțiuni ce se vor fi săvârșit anterior datei de 28 Iulie stil vechiu 1914:

a) Dezertarea în străinătate în timp de pace sau în timp de război (art. 229, 230 și 231 din codul justiției militare);

b) Dezertarea înăuntrul țării în timp de pace sau în timp de război (art. 225, 226 și 227 din codul justiției militare);

c) Nesupunerea la încorporare sau mobilizare (art. 224 din codul justiției militare).

Pentru a putea beneficia de amnistia prevăzută la literile *a*, *b* și *c* de sub art. II, cei aflați în această situațiune sunt datorii a se prezenta la corpurile sau serviciile respective, în termen de un an dela promulgarea acestei legi.

ART. III. — Deasemenea se mai amnistiază, în puterea legii de față și infracțiunile privitoare la pregătirea mobilizării săvârșite până la 1 Iulie 1927, fapte prevăzute și pedepsite de art. 224 bis din codul justiției militare.

ART. IV. — Se mai amnistiază și delictul de ultraj, săvârșit înainte de data de 1 Decembrie 1927, precum și calomniile și injuriile săvârșite prin presă, tot până la aceeaș dată.

ART. V. — Infractorii amnistiați, în conformi-

tate cu dispozițiunile dela alineatele *a* și *b* de sub art. I al legii de față, nu vor putea beneficia de avantajele legii agrare.

ART. VI. — Prin prezenta lege nu se face nici o derogare dela art. 1, alineatele *b*, *c*, *d* și *e* din legea poziției ofițerilor, adică cei cari prin condamnațiunile lor au pierdut gradul, nu-l mai recapătă prin această amnistie.

ART. VII. — Deasemenea nu se aplică cheltuelilor de urmărire și instanță avansate către Stat și nici nu-l îndatorează la restituirea amenzilor încasate în virtutea sentințelor definitive de condamnare pentru infracțiunile amnistiate prin prezenta lege.

COMENTAREA

Legii amnistiei din 5 Ianuarie 1928

BCU Cluj / Central University Library Cluj

COMENTAREA

Legii amnistiei din 5 Ianuarie 1928

ART. I. — Sunt amnistiate, în puterea legii de față, următoarele fapte comise de toți cei sub arme, sau cari au îndeplinit un serviciu în armată în timpul războiului mondial, fapte comise în perioada de timp dela 14 August 1916 până la 1 Ianuarie stil vechiu 1917 :

a) Dezertarea la inamic, fapt pedepsit de art. 232 din codul justiției militare, însă numai pentru cei rămași în teritoriile evacuate de armata română și vremelnic ocupate de inamic, excluzându-se acei cari, făcând parte din această categorie, au trecut și s'au stabilit în Statele foste inamice până la încheierea păcii generale ;

b) Nesupunerea la mobilizarea din 14 August 1916, infracțiune amnistiată prin înaltul decret cu No. 1547 din 920, ratificat prin legea decretată sub.No. 3375 din 921, dar neaplicabilă acelor cari nu aveau situația militară în regulă prin rămânerea în teritoriul fost vremelnic ocupat de inamic, conform art. 5 din înaltul decret No. 1547 din 920, fapte calificate de art. 224 din codul justiției militare.

Expunerea de motive

După 11 ani dela deslănțuirea războiului pentru unitatea neamului, situațiunea unei întregi categorii de infractori, cari în vreme de restricte, au putut greși față de legile țării, nu a fost încă complet soluționată.

În prima categorie intră acei cari în timpul războiului, aflându-se sub arme sau în serviciul armatei, n'au urmat unitățile lor, rămânând, înainte de 1 Ianuarie 1917 stil vechiu în teritoriul vremelnice ocupat de inamic.

Se știe că, în ultima sa fază, campania din 1916 s'a sfârșit cu o retragere nenorocită, marșurile forțate ziua și noaptea, fără hrană suficientă, precum și intemperțiile cari făcuse cu totul improprii drumurile de retragere, au istovit trupele noastre atât de mult, în cât mulți ostași au fost ajunși de inamic și făcuți prizonieri.

Alții, având în primirea lor materialele aparținând Statului n'au îndrăznit să le părăsească, căzând astfel prizonieri.

În fine, se găsesc desigur și din aceia, cari au căutat să profite de aceste nenorocite împrejurări, pentru a scăpa de rigorile și pericolele războiului.

În răstimpul celor 11 ani, mare parte din acești infractori, au trecut prin fața instanțelor de represiune, rămânând încă necercetate un număr aproximativ de 20.000 dosare.

Dar chiar în timpul ăstor 11 ani, cercetările acestor cazuri s'au făcut cu greutate din cauza dificultăților inerente reconstituirei faptelor petrecute pe acele vremuri astfel că în multe cazuri, instanțele militare au fost nevoite să pronunțe achitarea acuzaților, este lesne de înțeles, că aceste dificultăți de reconstituirea faptelor sporesc pe măsură ce timpul trece.

În altă ordine de idei, cercetările instanțelor de represiune cerând diferite probe cu martori se pun pe drumuri o mulțime de oameni, stânjenindu-i mult în ocupațiunile lor.

Se mai adaugă faptul că mărturiile deslănțuiesc pe de o parte multe patimi, pe de altă parte multe abu-

zuri, învrăjbind astfel relațiunile dintre locuitorii țării.

Față de toate acestea și având în vedere că în răstimpul celor 11 ani, o mare parte dintre delicvenți au trecut prin fața instanțelor de represiune și au plătit în închisori și ocnă greșelile lor, am socotit oportun astăzi, că a sosit timpul de a iertă pe cei condamnați, cum și de a încetă urmărirea celor încă nejudecați, pentru faptele săvârșite până la 1 Ianuarie 1917 stil vechiu, data stabilizării frontului, de când nu se mai poate invocă motive ușurătoare, căci dela această dată, ambele armate amice și inamice, stând față în față, liniile nu mai puteau fi trecute, decât cu voința de a se predă.

Raportorul la Camera

Urmând opera de pace socială, proiectul de față stinge fără urmă nu numai incriminațiunea, adică urmările penale, dar urmează și îndurarea pedepselor decurse din condamnațiuni aflate în executare pentru : a) *rămânerea de buna voie (dezertare) în teritoriu vremelnic ocupat de către vrăjmaș, fapte calificate și pedepsite de art. 232 din codul justiției militare ; b) nesupunerea la mobilizarea din 14 August 1916 și care infrațiune deși amnistiată prin decretul-lege din 1921, totuși a continuat să dea loc la represiune împotriva acelorora care neavând situațiunea militară în regulă, tocmai din această cauză n'au putut fi tratați drept nesupuși în sensul art. 224 din codul justiției militare și nici beneficia de zisa amnistie.*

Considerațiuni generale asupra legii

Amnestia acordată prin legea de față, după cum se vede și din expunerea de motive, a fost inspirată din dorința ca să aducă liniștea și pacea socială, iertând toate dezertiunile dela datoria de apărător al țării în primejdie, a celor chemați sub arme, punând astfel capăt numeroaselor procese pendinte înaintea consiliilor de războiu.

„Având în vedere că în răstimpul celor 11 ani, o mare parte dintre delicvenți, au trecut prin fața instanțelor de represiune și au plătit în închisori și ocnă greșelile lor, zice Expunerea de motive, am socotit oportun astăzi, că a sosit timpul de a iertă pe cei condamnați, cum și de a înceta urmărirea celor încă nejudecați, pentru faptele săvârșite până la 1 Ianuarie 1917 stil vechiu, data stabilirei frontului, decând nu se mai poate invocă motive ușurătoare, căci dela această dată, ambele armate amice și inamice, stând față în față, liniile nu mai puteau fi trecute, decât cu voința de a se predă”.

Însă legiuitorul nu a rămas consecvent cu sine, mărginindu-se ca să amnestieze numai abaterile de la datoria de ostaș, și o întinde și la delictul de drept comun, la ultraj, (art. 5 din lege), iar parlamentul a mai extins-o și la *calomniile și injuriile prin presă*. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Comentarea art. I

Mărginidu-ne la comentarea art. 1 din lege, deservăm că el a suferit modificări atât sub raportul conținutului, cât și al redacțiunii.

Mai întâi acest articol amnestiază două categorii de infracțiuni, cu totul disparate între ele :

1. *Quasi-dezertarea la inamic;*
2. *Quasi-nesupunerea la mobilizare din 14 August 1916.*

Să ne explicăm.

1. *Quasi-dezertarea la inamic.* Zicem *quasi dezertare* fiindcă elementele constitutive ale crimei de dezertare la inamic, pedepsite de art. 232 codul justiției militare sunt :

- a) *părăsirea armatei amice și predarea la inamic;*
- b) *această părăsire să se fi făcut cu intențiunea,*

cu cugetul rău de a se preda de bună voie, iar nu silit de împrejurări, de forță majoră.

Infrațiunea vizată de art. 1 din lege este însă o quasi dezertare, fiindcă elementul intențional este îndoelnic până la proba contrarie, de oarece este vorba de așa numiții *trenarzi*, pe care d. Mora, raportorul legii la Senat, îi caracterizează așa de bine.

„Noi n'am avut dezertări la inamic, adică *trecearea directă și cugetată de pe frontul român pe frontul dușman*. Nu există armată beligerantă unde procesul acestor dezertări să fie mai mic ca la noi. Curțile marțiale în timpul războiului, Consiliile de războiu după încheierea păcii, au avut de înregistrat așa de puține cazuri de felul acesta, în cât suntem îndreptățiți să repetăm cu mândrie că ele sunt aproape inexistente. Soldatul român nu fuge la inamic. Asta trebuie reținut.

În schimb am avut în retragere pe *trenard*, adică pe aceia cari nu și-au urmat unitățile sau nu le-au regăsit și în drum spre zonele de refacere din Moldova au fost ajunși de inamic și capturați.

Firește că printre aceștia s'au găsit poate chiar mulți care au întârziat cu voință pe drum, dar nu este mai puțin adevărat că sunt unii, sunt mulți, cari au *căzut prizonieri dintr'o forță majoră*, în care elementul fizic se întrunește cu cel moral. Împrejurarea că din cei perindați prin fața tribunalelor militare sub această acuzațiune, majoritatea au fost achitați fie la prima judecată, fie la a doua provocată prin casarea celei dintâi și caracterizată printr'o administrațiune mai serioasă a dovezilor, judecăți făcute de ofițeri cu conștiința răspunderii și cu cea mai vie hotărâre de a face dreptate, *dovedește că există în adevăr o mare greutate în stabilirea culpabilității „trenarzilor”, adică în demar-*

careea ce trebuie trasă între vinovați și nevinovați între dezertori și prizonieri, alternative susceptibile de consecințe atât de deosebite.

Sleiți de puteri din cauza deselor schimbări de front, a luptelor grele și a marșurilor lungi; demoralizați din cauza superiorității numerice a inamicului și a tehnicei sale, lipsiți uneori de încadrarea complectă care reține și coordonează elementele aceluiași unități; abătuți pe acasă pentru aș lua rufe și biruiți de sentimentul familiar atât de puternic la populațiunea rurală, cu un cuvânt influența unui moral căzut asupra unei extenuări fizice și vice versa, *iată cauze în care se poate găsi o vină dar nu criminala intențiune de a trece la inamic.*

Prin urmare numai *aceste întârzieri, cari au prilejuit capturarea ostașului de către inamic vor fi amnistiate, iar nu dezertările propriu zise la inamic.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însă și aceste întârzieri ca să poată beneficia de amnistie, trebuiesc îndeplinite trei condițiuni: a) *să se fi petrecut în teritoriile evacuate de armata română și vremelnic ocupate de inamic; b) săvârșite până la data de 1 Ianuarie stil vechi 1917, când se presupune din punctul de vedere tehnic și militar consolidarea frontului de luptă român; c) să nu se fi stabilit în statele foste inamice până la încheierea păcii.*

Ultima condițiune nu figura în proiect, ea a fost adăugată la Cameră; această condițiune era necesară, în deosebi pentru încetățeniții străini, cari profitând de împrejurările retragerii, au rămas la inamic și apoi au fost lăsați liberi în Statele de origine. Aci este o puternică prezumțiune de rămânere voluntară la inamic, — care ridică beneficiul amnistierii.

2. *Quasi nesupunerea la mobilizarea din 14 August 1916.*

Legiuitorul a înțeles prin această categorie, pe cei „cari nu aveau situația militară în regulă prin rămânerea în teritoriul vremelnice ocupat de inamic” adică deși mobilizabili, însă nu încă chemați sub arme, au rămas în teritoriul ocupat.

El drept ca atari fapte au fost amnistiate prin Înaltul-Decret nr. 1547 din 1920 — numai pentru acei a căror situație militară nu a fost în regulă în teritoriul neocupat de inamic, însă trebuia ca beneficiul amnistiei să se întindă și asupra celor aflați cu situația în regulă în teritoriul ocupat, — această scăpare din vedere a legiuitorului de atunci o repară legiuitorul de astăzi.

Și cu drept cuvânt, fiindcă situațiunea celor din teritoriul ocupat era mai demnă de ertare decât cea din teritoriul neocupat, intențiunea fiind mai îndolnică.

ART. II. — Mai sunt amnistiate, în puterea legii de față, și următoarele infracțiuni ce se vor fi săvârșit anterior datei de 28 Iulie stil vechiu 1914:

a) Dezertarea în străinătate în timp de pace sau în timp de război (art. 229, 230 și 231 din codul justiției militare);

b) Dezertarea înăuntrul țării în timp de pace sau în timp de război (art. 225, 226 și 227 din codul justiției militare);

c) Nesupunerea la încorporare sau mobilizare (art. 224 din codul justiției militare).

Pentru a putea beneficia de amnistia prevăzută la literile *a*, *b* și *c* de sub art. II, cei aflați în a-

ceastă situațiune sunt datori a se prezentă la corpurile sau serviciile respective, în termen de un an dela promulgarea acestei legi.

Expunerea de motive

Sunt nesupușii sau cei cari sunt considerați ca dezertori în țară sau străinătate, înainte de 28 Iulie 1914 (începerea războiului mondial) cei mai mulți dezertori în timp de pace și o parte din 1913. Toți aceștia fie de teama rigorilor legii, fie că nu au avut timpul necesar să vină din străinătate, nu s'au prezentat la mobilizarea din 1916, continuând a rătăci la voia întâmplării în lumea largă ispășindu-și oare-cum în acest mod greșeala făcută.

Raportorul la Cameră

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tot în cadrul infrațiunilor reprimare de către legile militare se mai amnestiază :

a) *Dezertările peste graniță* (în străinătate) fie în timp de pace, fie în vreme de războiu, reprimare de art. 229—231 din codul justiției militare, însă comise cu ocaziunea campaniei din Bulgaria, adică *săvârșite mai înainte de 28 Iulie (vechiul stil) în anul 1914* ;

b) *Dezertările înlăuntrul hotarelor*, comise tot în condițiunile mai sus descrise și *vetrecute tot mai înainte de aceiași dată* și cari infrațiuni sunt reprimare de art. 225—227 din acelaș cod.

c) *Nesupunerile la încorporări ori la mobilizare*, săvârșite tot mai înainte de data de mai sus și reprimare de art. 224 bis.

Beneficiul amnistiei, în cazurile acestor trei aliniate al art. II, este însă condiționat de prezentarea celor interesați la corpurile sau serviciile respective ale armatei, în decurs de un an de zile dela promulgarea legii. O asemenea condițiune este firească de oarece nu se poate admite dispensă pe această cale dela îndatoririle ostășești.

Comentarea art. II

Atât din expunerea legii cât și a raportorului la Cameră reesă clar, că este vorba de amnistierea dezertărilor în străinătate și țară, comise în timpul campaniei din 1913, precum și nesupunerile la încorporare sau mobilizare.

Pentru a putea beneficia de amnistie trebuiesc să îndeplinească trei condițiuni :

a) *Dezertările sau nesupunerile să se fi săvârșit înainte de 28 Iulie stil vechiu 1914.*

b) *cei amnistiați să se prezinte la corpurile sau serviciile din cari au făcut parte, pentru ași completa stagiul.*

Quid de cei cari își făcuse stagiul? După termenii expresi ai legi, și aceștia trebuie să se prezinte la corpurile sau serviciile de care au aparținut pentru a li se face mutațiunea cuvenită.

Observăm însă că redacțiunea acestui articol este puțin defectuoasă. Intr'adevăr se știe că, campania din Bulgaria a ținut 3 luni din Iulie-Septembrie 1913 — deci în acest interval România a fost în stare de războiu. În intervalul dela 1 Oct. 1913 — 28 Iulie 1914, au fost în stare de pace.

Consecvent acestor împrejurări, ar fi trebuit să se enumere, într'un aliniat dezertările fie în străinătate, fie în țară, precum și nesupunerile la încorporare sau mobilizare din această perioadă și în aliniatul II, să enumere pe cele comise în intervalul dela 13 Oct. 1913 — 28 Iulie 1914 când infracțiunile de mai sus s'au comis în timp de pace.

ART. III. — Deasemenea se mai amnistiază, în puterea legii de față și infracțiunile privitoare la

pregătirea mobilizării săvârșite până la 1 Iulie 1927, fapte prevăzute și pedepsite de art. 224 bis din codul justiției militare.

Expunerea de motive

O altă categorie de infracțiuni sunt cele privitoare la pregătirea mobilizării.

Din insuficiența organelor administrative, unii nu au putut fi anunțați la timp, alții nu au avut timpul să se prezinte, alții cu bună intențiune, însă necunoscând rigorile legii și termenii ei categorici, au întârziat sau nu s'au prezentat de loc, săvârșind astfel o serie de infracțiuni prevăzute și pedepsite de art. 224 bis din codul justiției militare.

Cum speța acestor infracțiuni a scăpat legiuitorului în diferite rânduri, probabil prin confundarea dezertării și nesupunerii amnistrate, cu aceste infracțiuni a căror elemente nu sunt mai grave decât a celor care s'au bucurat de amnestie, ba sunt cu mult mai ușoare, găsesc necesar pentru egalizare și echitate a se întinde excepțional și asupra acestora beneficiul amnistiei, pentru faptele săvârșite până la 1 Iulie 1927".

Raportorul la Cameră

În fine în cadrul aceluiași infracțiuni de ordin militar se mai amnestiază infracțiunile împotriva normelor de pregătirea mobilizării, comise până la data de 1 Iulie 1927 și care sunt reprimare de cele trei aliniate ale art. 224 bis din sus vorbitul codice.

Comentarea art. III

Nesupunerile la mobilizare săvârșite anterior datei de 28 Iulie stil vechiu 1914 au fost amnistrate de art. II al. c., cele cuprinse între 28 Iulie s. v.

1914 — 14 August s. v. 1916 au fost amnistiate de art. I al. b; prin urmare prin acest articol se amnistiază aceleași infracțiuni comise între 14 August s. v. 1916 — 1 Iulie 1927 s. nou. Zicem *stil nou*, fiindcă legiuitorul specificând expres *stilul vechiu*, în caz de tăcere s'a referit la *stilul nou*.

ART. IV. — Se mai amnistiază și delictul de ultraj, săvârșit înainte de data de 1 Decembrie 1927, precum și calomniile și injuriile săvârșite prin presă, tot până la aceeaș dată.

Expunerea de motive

În fine a mai rămas o serie de infractori cari s'au făcut vinovați de delictul de ultraj (art. 181 cod. pen.).

În urma instrucțiunilor date cu ocazia aplicării legii amnistiei, unii comisari regali au apreciat, mai cu seamă la acel care săvârșise această infracțiune alături de altele ce erau amnistiate, că este cazul să beneficieze de amnistie și le-au aplicat legea, alții din contra, au interpretat instrucțiunile în sensul cel mai grav pentru acuzați, apreciind că nu este cazul să beneficieze de efectul legii, lăsându-i buni condamnați.

În felul acesta s'au creat două categorii de oameni vinovați de aceeași infracțiune, unii amnistiați, alții nu.

Pentru a pune capăt acestei anomalii a aplicațiunii legii și pentru a da putința să beneficieze de echitatea ei și cei rămași condamnați, sunt de părere a se trece toate aceste fapte privitoare la delictul de ultraj (art. 181 cod. pen.) săvârșit până la 1 Iulie 1927, ca amnistiate.

Raportorul la Cameră

Proiectul mai supune amnistia și *infracțiunea de drept comun a delictului de ultraj*, comis în condițiunile descrise de art. 181 din condica penală, însă nu-

mai pentru faptele petrecute până la data de 1 Iulie 1927 și la care se adaugă condițiunea suplimentară ca infractorii să fie supuși competenței justiției militare.

Această dispozițiune este și ea tot o complinire a decretului-lege din 9 Aprilie 1920, precum și a ordinului circular Nr. 809 din 1920, determinată de împrejurarea ca prin felurita interpretare dată de către comisarii regali dispozițiilor acelui decret și circulara însoțitoare, s'a ajuns la situațiunea că unora dintre infractori li s'au acordat avantajile amnistiei, pe când ceilalți destul de numeroși continuă să-și sufere pedepsele“.

Comentarea art. IV

Acest articol, care în proiect avea caracterul unei dispozițiuni interpretative cu privire la modul cum s'a aplicat dispozițiunile decretului lege din 1920, în Cameră, a suferit profunde modificări, care i-a denaturat sensul primitiv, și complectări inutile, cari nu cadrau cu spiritul lui.

Intr'adevăr d-l deputat V. V. Pella a propus un amendament prin care extinde beneficiul amnistiei la toate delictele de ultraj comise până la 1 Decembrie 1927, — nu numai la acele vizate de proiect, și mai întinde acest beneficiu și la *calomniile și injuriile comise prin presă*.

Iată cum motivează d. Pella această extindere : „Am arătat că art. 4 amnistiază numai delictul de ultraj prevăzut de art. 181 din cod. pen. După credința mea nu trebuie să ne referim astăzi numai la art. din cod pen. al vechiului Regat, atunci când aceleș fapte sunt încriminate oarecum asemănător prin dispozițiuni din codul penal maghiar și din codul penal austriac, coduri cari se aplică în unele din noile ținuturi.

In această situație urmează deci, că trebuie să prevedem delictul în sine care este amnistiat, iar

nici de cum textul, care încriminează un asemenea delict. . . .

Pe dealtă parte, tot art. 4, astfel cum este redactat stabilește un principiu care vine în contradicere cu instituția însăși a amnistiei.

Se pot da amnistii cu caracter obiectiv, având în vedere natura faptei, se mai pot da amnistii subiective sau grații amnistiante, ținând seamă de calitatea persoanelor.

Nu se poate concepe însă, că atunci când pentru amnistie, avem în vedere natura faptului, deci în cazul nostru delictul de ultraj, să ținem seamă de natura competenței de judecată. . .

Deci amnistia se dă nu după natura faptei, ci după natura competenței. Acest sistem îl găsim inadmisibil de oarece poate da loc la diferențe de tratament cu totul regretabile. . .”.

D-l Pella, însă s'a pus într-o ipoteză cu totul alta, decât aceea prevăzută de legiuitor. Legiuitorul a vroit să curme inechitățile decretului lege din 920, când cei supuși dispozițiilor acestui decret, nu au putut beneficia de amnistia acordată dacă mai comisesse și un delict de ultraj — pe când alții, pe cale de largă interpretare au profitat.

În acest caz, obiecțiunile ridicate de d-l Pella nu își mai au temeinicia lor.

Totuși textul reeșind astfel votat de corpurile legiuitoare, el trebuie să se aplice în spiritul și litera lui.

Dar tot din inițiativa d. deputat Pella s'a mai întins beneficiul amnistiei și la *calomniile și injuriile prin presă săvârșite până la 1 Decembrie 1927.*

„Dacă suntem de acord să aruncăm vălul uitării asupra ultrajului, deci asupra unor infracțiuni, care ținând seamă de acțiunile intentate, au fost comise

în marea lor majoritate în timpuri de neliniște socială și de frământări, atunci când unii cetățeni au venit în conflict cu reprezentanții autorităților publice, de ce oare să nu ne gândim și la alte infracțiuni comise în majoritatea cazurilor tot în asemenea împrejurări, adică la *delictele de presă*”, motivează d. Pella, extinderea beneficiului amnistiei.

Însă cu această extindere se denaturează caracterul și utilitatea amnistiei, care nu trebuie să se întindă asupra infracțiunilor de drept comun, slăbind astfel efectul acțiunii represive, la noi atât de scorbât.

ART. V. — Infractorii amnistiați, în conformitate cu dispozițiunile dela alineatele *a* și *b* de sub art. I al legii de față, nu vor putea beneficia de avantajele legii agrare.

Expunerea de motive

Dar pentru ca această iertare, să nu confunde pe acești infractori, cu cei cari și-au făcut datoria pe deplin către Țară și Tron și pentru ca să rămână o pildă vie, ca M. S. Regele și Țara știu să răsplătească sacrificiile și datoria către Patrie și pentru a ține ridicat moralul foștilor luptători, precum și ca o mare pildă pentru ziua de mâine, cred necesar, ca această categorie de amnistiați că nu poată beneficia de avantajele acordate prin legea agrară, luptătorilor sau moștenitorilor acestora, decât numai în cazul când ar exista disponibilități pentru aceasta“.

Raportorul la Cameră

Dintr'un alt punct de vedere, proiectul nu aduce nici o atingere legii agrare, de oarece, după cum explică

art. 5 și căruia comisiunea legislativă i-a dat o redacțiune și mai limpezită, amnistiații nu pot fi chemați la împrăștiere decât în condițiunile art. 86 din legea dela 17 Iulie 1921.

Comentarea art. V

Expresiunea „infractori amnestiați” este un non sens. Amnistia are tocmai caracterul de a șterge însăși infracțiunea, pe care o consideră ca și inexistență; prin urmare cel care beneficiază de efectele ei nu mai este infractor. Ar fi fost mai corect să se supă „cei amnestiați în...”

Redacțiunea acestui articol de altfel a suferit numeroase transformări cu privire la pedeapsa aplicată celor amnestiați de a nu beneficia de avantajele legii agrare.

Proiectul depus spunea : „nu vor putea beneficia de dispozițiunile legii agrare, decât potrivit cu categoria lor și numai în cazul existenței de disponibilități”.

Comisiunea legislativă a Camerii i-a dat următoarea redacțiune : „nu vor putea beneficia de avantajele legii agrare, decât în conformitate cu dispozițiunile art. 86 legea agrară”.

Iar în textul definitiv votat : „nu vor putea profita de avantajele legii agrare”.

Deci o înăsprire a pedepsei.

Dispozițiunea acestui articol a ridicat cu drept serioase obiecțiuni atât în Cameră cât și în Senat.

Intr'adevăr, ceea ce se da cu o mână, se lua cu cealaltă.

Amnistia șterge nu numai caracterele infamante ale infracțiunii, dar și celelalte consecințe accesorii.

Cel amnestiat trebuie să fie repus în toate drepturile sale. De aceea ni se pare, că pedeapsa inedită

ce i se dă, celui amnestiat este criticabilă din punctul de vedere social și economic.

Aceste considerațiuni a îndreptățit de d. deputat Fintescu să propună un amendament în sensul că „dintre cei amnestiați care vor vroi să ceară revizuirea proceselor pentru ca să-și dovedească nevinovăția, având astfel și dreptul la împroprietărire, să aibă posibilitatea a o face”. Acest amendament a fost cambătut de d-nii Moșoiu și Mitriță Constantinescu, precum și raportorul legii, astfel el a fost respins.

Părerea dominantă în doctrina penală este, însă, că amnistia nu poate fi refuzată de cel care profită de beneficiul ei, fiindcă ea este de ordine publică și nu poate fi stânjenită de interese private. (Vezi autorii citați de Dongoroz în *Tratatul Tanoviceanu*, Ed. II-a, vol. III, No. 2116¹, pag. 800).

Credem că ar fi fost mai preferabilă să rămână redacțiunea Comisiunii legislative a Camerei, adică să se aplice dispozițiunile art. 86 *legea agrară*, beneficiind de împroprietărire potrivit rânduelilor acestui articol.

ART. VI. — Prin prezenta lege nu se face nici o derogare dela art. 1, alineatele *b*, *c*, *d* și *e* din legea poziției ofițerilor, adică cei cari prin condamnațiunile lor au pierdut gradul, nu-l mai recapătă prin această amnistie.

Comentarea art. VI

Aceasta dispoziție consfințește un principiu admis în doctrina penală cu privire la efectele amnistiei referitoare, fie la pierderea funcțiunei prin con-

damnațiune, când amnistia a intervenit posterior condamnațiunei, fie a profesiunei, (vezi *Tanovicanu*, Tratat, ed. II, Nr. 2115, vol. III, pag. 796).

Art. V din lege prevede același lucru pentru ofițerii cari și-au pierdut gradul prin efectul condamnațiunei, chiar dacă ulterior intervine amnistia, care sterge caracterele infracțiunei.

Intr'adevăr, dacă ilicitul penal nu mai există, rămâne însă ilicitul disciplinar, care pentru corpurile constituite, motivează menținerea pedepsei accesorii.

În sensul contrar s'a pronunțat însă Curtea de Apel București, s. II, cu privire la pierderea calității de avocat, fiindcă a ocupat funcțiuni dela dușman, infracțiune amnistiata de decretul lege 2009 din 4 Mai 1920 art. 2 (decizia civilă 185 din 6 Iulie 1920, *Curierul Judiciar* 1920, Nr. 65-66, p. 531).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. VII. — Deasemenea nu se aplică cheltuelilor de urmărire și instanță avansate către Stat și nici nu-l îndatorează la restituirea amenzilor încasate în virtutea sentințelor definitive de condamnare pentru infracțiunile amniliate prin prezenta lege.

Comentarea art. VII

Vechiul art. VII din proiect conține următoarea dispozițiune : „*Miniștri noștri secretari de Stat la Departamentul de Război și Justiție, sunt însărcinați cu executarea prezentei legi*“.

Nici Consiliul legislativ, nici Comisiunea legislativă a Camerei nu au observat inutilitatea acestui articol, fiindcă legea se aplică de *organele ju-*

decătorești pentru cei în curs de judecată, stingând acțiunea publică din oficiu, iar pentru cei condamnați de *organele penitenciare*, — iarăși din oficiu, pentru acei ce intră în prevederile legii.

Pentru a nu se strică armonia proiectului la Cameră s'a introdus în locul vechiului art. VII, noua redacțiune, în urma amendamentelor depuse de d. deputat Pella, că amnistia nu stinge acțiunea civilă și că Statul nu este obligat să restituie amenzile încasate în virtutea unor condamnări pentru infracțiunile amnistiate prin legea de față (1).

Deși aceste principii sunt îndeobște cunoscute și admise de doctrina penală, cum afirmă de altfel și d. deputat Pella, și ar fi putut să nu figureze în lege, totuși pentru a nu se strică armonia legii s'au trecut aceste dispozițiuni în locul vechiului articol.

BCU Cluj / **Încheiere** Library Cluj

Legea de față corespunde unei necesități de mult simțite de a se pune capăt proceselor militare, rezultate din lichidarea războiului, care stânjeneau activitatea instanțelor militare și răscolise multe patimi în mediul populațiunii rurale.

Pasiunile se vor liniști, iar cei tărăgâniți atâția ani pe la consiliile de război și mai ales excluderea dela beneficiul legii agrare — pentru mulți poate nemeritată — vor purta în sufletele lor consecințele greșelilor lor — și servi ca îndreptător pentru urmașii lor, că trebuie să-și facă datoria către țară cu sacrificiul persoanei lor.

1) Vezi asupra acestei chestiuni *Tratatul lui Tanoviceanu*, Ed. II, No. 2114¹, 2114² și 2115, vol. III, pag. 794 și urm., cu citațiile de autori și trimiterile jurisprudențiale.

TABLA DE MATERII

Pagina

Textul Legii 5

Comentariul Legii

Articolul I, textul legii	11
Expunerea de motive	12
Raportorul la Cameră	13
Considerațiuni Generale	13
Comentarea art. I	14
Articolul II, textul legii	17
Expunerea de motive	18
Raportorul la Cameră	18
Comentarea art. II.. . . .	19
Articol III, textul legii	19
Expunerea de motive	20
Raportorul la Cameră	20
Comentarea art. III	20
Articolul IV, textul legii	21
Expunerea de motive	21
Raportorul la Cameră	21
Comentarea Art. IV	22
Articolul V, textul legii	24
Expunerea de motive	24
Raportorul la Cameră	24
Comentarea Art. V	25
Articolul VI	26
Comentarea Art. VI	26
Articolul VII	27
Comentarea Art. VII	27
Incheiere	28